

**CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ
„CULTURI ȘI RELIGII ÎN BUCOVINA ISTORICĂ.
RETROSPECTIVĂ ȘI PERSPECTIVE ALE DEZVOLTĂRII”**

Cernăuți (Ucraina) – Suceava (România)
4–6 octombrie 2010

Fundația pentru Reconciliere în Europa de Sud-Est (Sibiu, România), în parteneriat cu Universitatea Națională „Yuriy Fedkovych” din Cernăuți (Ucraina), Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava (România), Centrul Bucovinean de Cercetări Științifice de pe lângă Universitatea Națională „Yuriy Fedkovych” din Cernăuți (Ucraina), Institutul „Bucovina” al Academiei Române (Rădăuți, România), Centrul Regional Cernăuți de Conversie și Perfecționare a Calificării Funcționarilor Publici (Ucraina), Academia Evanghelică din Sibiu (România), cu suportul financiar al Fundației „Friedrich Ebert” (București, România) și al Bisericii Evanghelice din Braunschweig (Germania), a organizat Conferința Internațională *Culturi și Religii în Bucovina Istorică. Retrospectivă și perspective ale dezvoltării*. Gândită ca o continuare a acțiunilor anterioare ale Fundației în planul „vindecării memoriei” popoarelor din sud-estul Europei și plasării istoriei în ipostaza de liant între națiuni și comunități, manifestarea s-a desfășurat succesiv în cele două capitale actuale ale fostei Bucovine: la Cernăuți (în zilele de 4–5 octombrie 2010, în Sala Roșie a Universității) și, respectiv, la Suceava (în zilele de 5–6 octombrie, în Aula din Corpul E al Universității).

De-a lungul celor trei zile de dialog și dezbateri, oameni de cultură, istorici și specialiști în științe politice din România, Ucraina, Germania, Bosnia și Herțegovina au avut posibilitatea să prezinte și să analizeze, în cadrul celor șapte secțiuni ale conferinței, aspecte relevante și puțin cunoscute din evoluția comunităților etnice și religioase din Bucovina în secolele XIX–XX. Astfel, primele două secțiuni au privit etnicul și confesionalul în Bucovina habsburgică din perspectiva miturilor și realităților istorice. Au susținut comunicări interesante, pline de reflecții asupra a ceea cum este văzută și interpretată astăzi societatea bucovineană de dinainte de Primul Război Mondial, istoricii Serghei Hacman (Ucraina), Oleksandr Dobrzhansky (Ucraina), Florin Pintescu (România), Myhailo Chuchko (Ucraina), Hana Skorejko (Ucraina) și Gerhard Schullerus (România). Întrebările adresate referenților și discuțiile care au fost integrate secțiunilor au scos în evidență perspective inedite privitoare la potențialul de analiză și interpretare a proceselor, fenomenelor și actorilor care au determinat într-un fel sau altul mersul istoriei în cea mai mică provincie a Coroanei de Habsburg.

În cadrul primei părți a celei de-a treia secțiuni, atenția participanților s-a concentrat asupra tendințelor politice, sociale și etno-religioase care au definit viața bucovinenilor în perioada interbelică, sub administrație românească. Intervențiile cercetătorilor Daniel Hrenciuc (România), Olga Lukacs (România) și Andriy Mykhaleyko (Ucraina) au aruncat lumină asupra acelu univers multietnic și multiconfesional, întemeiat pe conviețuire, toleranță și deschidere, prin care s-a caracterizat Bucovina în cadrul Regatului României.

Înainte de a părăsi Cernăuțiul ospitalier, în cadrul celei de-a patra secțiuni a fost organizată o masă rotundă focalizată pe subiectul relevanței „toleranței habsburgice” pentru situația social-politică actuală din cele două părți ale Bucovinei. Referatele introductive au fost susținute de Christoph Klein (România) și Elijas Tauber (Bosnia și Herțegovina), autori care au propus publicului să mediteze asupra experiențelor traumatizante înregistrate în secolul XX și să găsească răspunsuri potrivite

Analele Bucovinei, **XVII**, 2 (35), p. – , București, 2010

pentru preluarea elementelor modelului bucovinean de către societatea contemporană. În urma luărilor de cuvânt, comentariilor și succintelor analize întreprinse de Dieter Brandes (România), Oleksandr Dobrzhansky (Ucraina), Ștefan Purici (România), Mykola Kushnir (Ucraina) și Ion Vicovan (România), participanții au ajuns la concluzia potrivit căreia fenomenul toleranței s-a născut în această parte a Europei încă din perioada medievală moldovenească, îmbogățindu-se de-a lungul secolelor XVIII–XIX grație politicii administrației austriece. Spiritul înțelegerii și acceptării diversității a caracterizat și evoluția Bucovinei interbelice, loviturile cele mai puternice și mai nimicitoare fiind primite în anii celui de-al Doilea Război Mondial.

La Suceava, după deschiderea oficială a Conferinței în seara zilei de marți, 5 octombrie, lucrările au continuat în dimineața zilei următoare prin desfășurarea celei de-a doua părți a secțiunii a treia, axată pe problematica religioasă din anii 1920–1944. Aspecte mai puțin sau mai mult controversate vizând evoluția comunităților etno-confesionale din Bucovina au fost prezentate publicului de Alexandru Florian (România), Mykola Kushnir (Ucraina), Cătălin Adumitroaia (România), Bogdan Bodnariuk (Ucraina) și Liviu Cărare (România). În cadrul dezbaterilor, participanții au fost de acord cu ideea necesității investigării mult mai profunde și mai documentate a evenimentelor care i-au afectat pe bucovineni în anii 1940–1944.

În cadrul celei de-a cincea secțiuni, Ștefan Purici (România), Vassyl Cholodnyckyj (Ucraina) și Marian Olaru (România) au vorbit despre tragediile ce au marcat sfârșitul războiului mondial în partea de nord și cea de sud a Bucovinei, despre dramele unor comunități întregi, despre sfârșitul modelului de cultură și civilizație bucovinean.

Aspecte extrem de importante vizând evoluțiile în plan religios și politic după cel de-al Doilea Război Mondial au fost reliefate cu acuratețe și profunzime de Vasile M. Demciuc (România), Benedict Vorobchievici (România), Vasile I. Schipor (România) și Sarolta Püsök (România). Peste efectele dezastruoase ale marii conflagrații s-au suprapus acțiunile autorităților comuniste de a impune un control total asupra societății, control pe care l-au resimțit din plin atât locuitorii județului Suceava, cât și cei ai regiunii Cernăuți.

Masa rotundă intitulată *Bucovina și perspectiva unei toleranțe transfrontaliere și transculturale în cadrul Europei unite* și-a început dezbaterile pe baza referatelor introductive prezentate de Markus Meckel (Germania), fost ministru de Externe al R.D.G. și membru al Parlamentului Germaniei unite (din 1990 până în prezent), și Adrian Graur (România), rectorul Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava. Participanții au discutat relevanța experienței bucovinene pentru lumea secolului al XXI-lea, au scos în evidență rolul pe care l-ar putea juca regiunea istorică a Bucovinei într-o Europă unită, precum și importanța ei pentru conviețuirea culturilor răsăritene și apusene, subliniindu-se faptul că Bucovina este o adevărată punte între Orient și Occident.

Materialele conferinței internaționale vor fi publicate într-un volum trilingv, spre a avea o pătrundere cât mai largă în rândurile cititorilor și specialiștilor din țară și străinătate.

Ștefan Purici